

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
กรณีเงินบัญชีกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด... ฮ.

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีหนังสือ ลับ ค่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๑/๔๘ ลงวันที่ ๒๕
มีนาคม ๒๕๕๑^{*} ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเรื่องเงินบัญชีกองทุนพัฒนาเด็กชนบท
ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัด ฮ. กรณีข้าราชการในสังกัด
กระทำการทุจริตปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจไปเบิกถอนเงินของกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ จังหวัด ฮ.
ที่ได้ฝากไว้กับธนาคาร ป. และแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทาง
ละเมิด โดยมีข้อเท็จจริงสรุปความได้ดังนี้

(๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ฮ. ได้ตรวจพบว่า เงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ
จังหวัด ฮ. มียอดเงินคงเหลือไม่ตรงกับยอดบัญชีในปัจจุบัน ซึ่งเงินกองทุนดังกล่าว อยู่ในความรับผิดชอบ
ของกลุ่มงานแผนงานและข้อมูล โดยมีนาย ก. เป็นหัวหน้ากลุ่มงาน และนาย ต. นักวิชาการพัฒนาชุมชน
เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สำนักงานฯ จึงได้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ฮ. ทราบ และดำเนินการ
แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า
นาย ต. ได้ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเบิกถอนเงินจากบัญชีกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ จังหวัด
ฮ. ในระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๔๙ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๐ เป็นเงินจำนวน ๑,๖๔๑,๑๗๗.๑๐ บาท
(หนึ่งล้านหกแสนสี่หมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบเจ็ดบาทสิบสตางค์) ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวทำให้กองทุน
พัฒนาเด็กชนบทฯ จังหวัด ฮ. ได้รับความเสียหาย

(๓) ต่อมา จังหวัด ฮ. ได้แจ้งให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบว่า จังหวัด ฮ. ได้แจ้งให้
ธนาคาร ป. สาขา..... คืนเงินจำนวน ๑,๖๔๐,๕๕๕.๕๗ บาท เข้าบัญชีกองทุนพัฒนาเด็ก
ชนบทฯ จังหวัด ฮ. ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากการถอนเงินของนาย ต. เป็นการกระทำ
โดยไม่มีอำนาจ โดยธนาคารไม่ตรวจสอบลายมือชื่อให้ชัดเจนถูกต้องในฐานะผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการ
ค้าขายหรืออาชีพอย่างระมัดระวัง ดังนั้น ธนาคารจึงเป็นผู้เสียหายที่ต้องดำเนินการต่อนาย ต. เอง

^{*} กรมการพัฒนาชุมชนได้มีหนังสือที่ มท ๐๔๐๑/๑๕๘๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑ ยกเลิกชั้น
ความลับ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๕/๑๐๓๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แต่ธนาคาร ป. สาขา..... ชี้แจงว่า ธนาคารฯ ไม่สามารถโอนเงินจำนวนดังกล่าวเข้าบัญชีกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ ได้ เนื่องจากการกระทำของ นาย ต. ได้กระทำการปลอมเอกสารและปลอมลายมือชื่อของผู้อื่นโดยตนไม่มีอำนาจ และได้ใช้เอกสารปลอมก่อให้เกิดความเสียหายต่อธนาคาร ซึ่งถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และรู้ตัวผู้กระทำผิด โดยตามระเบียบของธนาคาร ธนาคารสาขาจะต้องรายงานข้อเท็จจริงให้สำนักงานใหญ่เป็นผู้มีอำนาจพิจารณา ซึ่งต่อมาธนาคาร.....สำนักงานใหญ่ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายจำนวนดังกล่าวเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่สองหน่วยงาน คือ จังหวัด ส. และธนาคาร ป. จึงเห็นควรให้จังหวัด ส. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกันกับธนาคาร ป. ตามนัยข้อ ๑๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้มีตัวแทนจากจังหวัด ส. และธนาคาร ป. ร่วมกันดำเนินการสอบสวน และให้รายงานการสอบสวนเสนอหัวหน้าหน่วยงานผู้แต่งตั้งทราบเพื่อวินิจฉัยสั่งการต่อไป และต่อมาจังหวัด ส. ได้ขอหารือกรมการพัฒนาชุมชนว่า กรณีที่นาย ต. ได้ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจไปเบิกถอนเงินดังกล่าว นั้น ถือได้ว่าเป็นการละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ และจังหวัดจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกันตามที่ธนาคาร ป. แจ้งหรือไม่

(๔) กรมการพัฒนาชุมชนได้พิจารณาข้อหารือของจังหวัด ส. แล้วเห็นว่าเมื่อจังหวัด ส. ได้มีคำสั่งที่ ๗๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ แบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ส. โดยกำหนดให้ นาย ต. มีหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ รวมทั้งงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ส. จึงถือได้ว่า นาย ต. มีหน้าที่ราชการในเรื่องดังกล่าว โดยเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด ส. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา นาย ต. จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การที่ นาย ต. ได้กระทำการปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ส. เบิกถอนเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ถือได้ว่า นาย ต. เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้นเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบกับมาตรา ๑๖๑

สำหรับกรณีที่จังหวัด ส. หรือว่า จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกันกับธนาคาร ป. หรือไม่ กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘ กำหนดว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าว แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาจึงอยู่ที่ว่า เงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ส. ที่นาย ต. เบิกถอนไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวนั้น ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการที่จะทำให้จังหวัด ส. เสียหาย

หรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าวเป็นระเบียบที่ออกโดยมิได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับใด เป็นเพียงกฎระเบียบภายในของ ส่วนราชการที่กำหนดถึงการดำเนินการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบท รายได้ของกองทุน การดำเนินงาน กองทุน อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ การใช้จ่ายเงินกองทุน การเก็บรักษาเงินกองทุน เป็นต้น ซึ่งมีได้ มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายในการออกระเบียบ ส่วนเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทที่นาย ต. เบิกถอนไปนั้น มิได้มีลักษณะเป็นรายได้จากเงินงบประมาณ ของแผ่นดิน (งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และเงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้) เพราะมีเงินที่ได้รับจากการจัดสรรจากรัฐบาล แต่เป็นเงินที่แต่ละจังหวัดได้ดำเนินการจัดหามาเพื่อใช้ใน วัตถุประสงค์ของกองทุน ดังนั้น เมื่อเงินกองทุนฯ ดังกล่าว ไม่ใช่เงินงบประมาณของทางราชการ จึงถือไม่ได้ว่าจังหวัด ฮ. เป็นส่วนราชการที่ได้รับความเสียหาย จึงไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกับทางธนาคาร ป. แต่อย่างไรก็ดี กรมการพัฒนาชุมชนเห็นว่า เพื่อให้ได้ข้อยุติที่หน่วยงานทั้งสองสามารถถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอหารือสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นต่อไปนี้

(๑) จากกรณีที่กล่าวมาข้างต้น นาย ต. นักวิชาการพัฒนาชุมชน ได้ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจไปเบิกถอนเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทนั้น ถือได้ว่าเป็นการละเมิด เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

(๒) จังหวัด ฮ. จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ร่วมกันตามที่ธนาคาร ป. แจ้งหรือไม่

(๓) เงินบัญชีกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือเงินอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน ถือเป็นเงินงบประมาณของทางราชการหรือไม่

(๔) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร เพื่อให้เรื่องที่เกิดขึ้นได้ดำเนินไปตามขั้นตอนของกฎหมายโดยถูกต้องและเป็นธรรม และเป็นมาตรฐาน เดียวกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสำนัก นายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน) ผู้แทนจังหวัด ฮ. และผู้แทนธนาคาร ป. เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือของกรมการพัฒนาชุมชน มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงว่า การที่นาย ต. ได้ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจไปเบิกถอนเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. เป็นการละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจังหวัด ฮ. จะต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกับธนาคาร ป. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า กรณีตามข้อหารือเมื่อพิจารณาจากข้อ ๕^๒ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบทในพระราชบัญญัติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัดขึ้นในสังกัดทุกจังหวัดแยกออกจากกองทุนพัฒนาเด็กชนบทกลาง ซึ่งจัดตั้งขึ้นในสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ประกอบกับปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในปัจจุบันกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. มีรายได้สืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมหาทุนโดยการทอดผ้าป่าประจำปีและไม่เคยได้รับเงินงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาล แล้วดังนี้ เมื่อกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. จัดตั้งขึ้นในสังกัดจังหวัด ฮ. จังหวัด ฮ. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐในราชการส่วนภูมิภาคและมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๕๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. ได้รับมาภายใต้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ตามข้อ ๑๐^๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกองทุนพัฒนาเด็กชนบทฯ การที่นาย ต. ได้เบิกถอนเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว จังหวัด ฮ. จึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่อาจได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าว และเมื่อปรากฏว่าเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. ได้นำฝากไว้กับธนาคาร ป. ธนาคาร ป. ผู้รับฝากเงิน ซึ่งมีหน้าที่ต้องคืนเงินที่ฝากไว้เมื่อกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. เจ้าของบัญชีห้วงถาม

๒ ข้อ ๕ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลางขึ้น ในกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ขึ้นทุกจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกองทุนในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาก่อนวัยเรียนอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี ที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาส

๓ มาตรา ๕๒ ให้รวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการ ในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีนี้ให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

๔ ข้อ ๑๐ คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทกลางและคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กชนบทอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี
- (๒) กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม การรณรงค์ หาเงินสมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบท
- (๓) ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย และแนวทางที่คณะกรรมการอำนวยการกองทุนพัฒนาเด็กชนบทกำหนด
- (๔) พิจารณานุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ตามข้อ ๑๑
- (๕) กำหนดระเบียบ บริหาร ควบคุม ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท
- (๖) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่รายงานกองทุนพัฒนาเด็กชนบท

ตามนัยมาตรา ๖๗๒^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ธนาคาร ป. ผู้รับฝากเงินจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่อาจได้รับความเสียหายอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือต่อบุคคลภายนอกหรือไม่ เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ หากเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ จำนวนค่าเสียหายเป็นเท่าใด และในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน เจ้าหน้าที่แต่ละคนมีส่วนส่วนความรับผิดเป็นอย่างไร ดังนี้ เมื่อกรณีที่หารือมาข้อเท็จจริงยังไม่เป็นที่ยุติ และมีข้อโต้แย้งว่าการเบิกถอนเงินกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ฮ. ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวของนาย ต. ในแต่ละครั้งเป็นการกระทำละเมิดและก่อให้เกิดความเสียหายต่อจังหวัด ฮ. หรือธนาคาร ป. จำนวนค่าเสียหายมีเพียงใด และความเสียหายดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของธนาคาร ป. มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายด้วยหรือไม่ จังหวัด ฮ. และธนาคาร ป. จึงต้องร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามข้อ ๑๑^๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยตกลงกันให้หน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาและลงนามในคำสั่งดังกล่าว

พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๑

^๔ มาตรา ๖๗๒ ถ้าฝากเงิน ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองคำอันเดียวกันกับที่ฝาก แต่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวน

อนึ่ง ผู้รับฝากจะเอาเงินซึ่งฝากนั้นออกใช้ก็ได้ แต่หากจำต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น แม้ว่าเงินซึ่งฝากนั้นจะได้สูญหายได้ด้วยเหตุสุดวิสัยก็ตาม ผู้รับฝากก็จำต้องคืนเงินเป็นจำนวนตั้งว่านั้น

^๖ ข้อ ๑๑ ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ